

Pol ndê bapia ñamata-nga têtj Timoti Yom whê bapia dindéc sa-nga

Timoti in ñgac gameñ Galesia-nga, nañ ndê malachu Lístra. Timoti damba in ñgac Grik-nga, ma dinda in awhê Israel-nga nañ kêtj whiñ Yisu (2 Tim 1:5). Têm daêsam Timoti kêsêlêñ whiñ Pol ma kôm gwelêñ whiñ in (Rom 16:21, Apo 16-20). Tiñambu Timoti yob lau sêkêñ whiñ-nga yêc malac Epesas, ma Pol to bapia dindéc têtj in têtj ndoc dinañ. In kêkiñ bapia dau têtj Timoti, magoc to yom daêsam nañ gic lau sêkêñ whiñ-nga hoñ ñawaê.

Pol kêtj puc Timoti tu kêtôhônwaga tasan-nga. In tôtec bu mboe ñac oc sêkôm lau si sêkêñ whiñ tisac. In gêm la Timoti bu yob ndê lêtj ti sakiñ ñapêp bu lau sêkêñ whiñ-nga sêlic ma sêñkuc. Ma in tôtec lêtj ñayham-ñayham nañ gic waê lau bata ti lau nañ sem akiñ ti sêyob gôlôwac dabuñ.

Pol gic hu ndê bapia têtj Timoti

¹ Aô Pol, Yisu Kilisi ndê †apospel, gato bapia dindéc. Anötö nañ gêm yac si, lu Yisu Kilisi sic atu yom ma sêñyaliñ aô sa, dec gati aposel. Yisu dau, in ti gêtj ñayham hoñ nañ dakêñ batan, nañ ñadau. ² Aô gato yom dindéc têtj am Timoti, nañ aô galic am gitôm aô atunçac ñandô, tu am nem kêtj whiñ-nga. Mwasin ti tawalô ma yom malô

têñ am, akêñ Damañ Anötö lu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi.

Yom pi kédôhônwaga tasan

³ Têñ ndoc aö gatêñ gameñ Masedonia-nga ga, nañ aö gateñ am bu gacgeñ mbo malac Épesas, bu kêñ yao lau nañ sêndôhôn yom tasan bu sêhu siñ. ⁴ Ma bu sôm têñ ñac bu sêhu min akwa ñambwa-ñambwa siñ, ma yom daêsam nañ êlêmê sêsôm pi apai ti pungaci si ñaê, nañ sêhu siñ bocdinañ. Yom kaiñ dinañ kôm lau atac lu-lu, ma sêhu lêñ ñayham sem akiñ Anötö ti sêkêñ whiñ in-nga siñ. ⁵ Aö gateñ am bu ndic yao lau dau bu sêhu si yom tasan hoñ siñ, tu bu lau sêkêñ whiñ-nga hoñ sêsap mêtê atac whiñ-nga dôñ. Mêtê dau datap sa yêc lau ti ñalôm ñawasi, nañ sêmbo ti atac pa su tu ñac si lêñ gitêñ-nga, ma sêkêñ whiñ ñaŋga. ⁶ Lau ñatô sêhu lêñ dau siñ su ma sêsap yom ñambwa-ñambwa dôñ. ⁷ Ñac atac whiñ bu sêndôhôn Anötö ndê yomsu têñ lau, ma sêkôm gêñ dau ti licwalô eñ sêmbo. Tigeñ ñac sêñyalê yom dau ñahu ñandô dom.

⁸ Yac bu neñ gauc sa pi Anötö ndê yomsu ñagwelen ti ñahu ñapep, dec oc dalic bu yomsu dau in gêñ ñayham. ⁹ Ma tañyalê bu yomsu nañ Anötö kêñ têñ Moses, nañ gic waê lau gitêñ dom. Magoc in ndê yomsu gic waê lau kaiñ bocdec. Lau wachuc dinda nañ sêtec bu sêsôc yomsu dau ñapu, lau nañ sêtec Anötö ti ndê gêñ dabuñ hoñ, ma sêsap mêtê sac ti mêtê ñadômbwi dôñ. Ma lau nañ sic dindai ti dambai me lau ñatô ndu-nga. ¹⁰ Ma yomsu dau gic waê lau nañ

sêkôm mêtê mockain-nga ti mêtê nan so pwac nan Anötö kêmatin tu awhê lu ngac sênem dau-nga, ma lau nan sêngaho lau ma sêkên têt lau nhatô semlhi nac sêti lau akin nambwa, lau tasan, ma lau nan sêsôm yom tasan yêc lau sêmatôc yom-nga ango-nga. Aêc! Anötö ndê yomsu gic waê lau bocke nan sêkôm mêtê sac, nan so yom pi lêt solop nan yac tandôhôn. ¹¹ Ma lêt solop dau kêkuc nawae nayham nan Anötö kêt sip aô aman bu wandôhôn têt lau. Ma nawae dau tôc in ndê waê ti naclai ma nawasi asê têt yac.

Pol gêm danje Pômdau tu tawalô in-nga

¹² Aô wanem danje yac ney Pômdau Yisu Kilisi, nan kêt nanga têt aô, bu in gêlic aô gitôm bu wakôm in ndê gwelen nawae nayham-nga, dec kêyalin aô sa bu wanem akin in. ¹³ Aô ngac nan mun-nga gasôm yom sac sambuc pi Yisu ti ndê lau sêkên whin-nga, ma gakên kisa nac ma gac lau nhatô. Magoc Yisu Kilisi gêlic bu aô ney gauc sa dom, ma gakên whin in su dom, dec gakôm gêt dinan, ma tu dinan-nga dec in tawalô aô ma gêm aney nalôm kwi. ¹⁴ Yac ney Pômdau kêsâlê aô ahuc na in ndê mwasin, dec mêtê dakên whin-nga ti mêtê atac whin-nga nan gic lau nan sêkên whin Yisu Kilisi nawae, nan in kêt têt aô.

¹⁵ Yom dec aô bu wasôm, in yom nandô ma yom nayham bu lau hon sêkôc sa ma sêkên whin. Ma yom dau bocdec, “Yisu Kilisi sip nom mey bu nem lau nan sêkôm mêtê sac, nan si.” Yom dau gic waê aô daun solop, bu mun-nga aô ngac gakôm sac-nga gahôc gêlêc lau hon su.

¹⁶ Ma bocdinaŋ dec Yisu Kilisi tawalô aö ngac sac dec, tu bu lau hoŋ sêlic ñalêŋ naŋ iŋ hê yom malô sa têŋ aö, ma kêŋ ñasawa têŋ aö bu wanem neŋ ñalôm kwi. Ma lau naŋ bu sêkêŋ whiŋ iŋ, ma sêtap seŋ sêndöc tali ñapaŋ-ŋga sa, naŋ oc tôm bu sêtap iŋ ndê tawalô sa, ñalêŋ tigeŋ tôm aö gatap sa.

¹⁷ Yac neŋ Anötö iŋ Kiŋ atu naŋ mbo titêm-titêm, ma oc pacndê dom. Ñamalac daŋ sêlic iŋ aŋgô su dom, magoc iŋ tigeŋ iŋ Anötö ñandô. Tu yom hoŋ dinaŋ-ŋga dec tampiŋ iŋ, ma dapo iŋ ndê waê sa, kwahic dec ma nditôm bêc hoŋ. Yomandô!

Pol puc Timoti dôŋ bu lhac ñaŋga

¹⁸ Aneŋ balê Timoti. Muŋ-ŋga lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ñatô sêlhac sêtôm propet ma sêhoc yom asê pi am. Kwahic dec aö bu wanem la am bu gauc nem lau dau si yom ñapaŋ, bu puc am dôŋ bu lhac ñaŋga, ma ndic siŋ ñaŋga tu Anötö ndê yom ñandô-ŋga. ¹⁹ Kôc nem kêŋ whiŋ dôŋ, ma atac pa su tu am nem lêŋ naŋ am sa mbo Anötö aŋgô-ŋga. Lau ñatô sêtec yom ñandô, ma bocdinaŋ dec ñac si sêkêŋ whiŋ giŋga su, gitôm waŋ naŋ gwêc gic popoc pi hoc gi. ²⁰ Gauc nem Himeneus lu Aleksanda, ngac lu naŋ sêtec yom ñandô dec kamasuc iŋlu su sêsip Sadaŋ amba, tu bu sêŋyalê si giso, ma sêsôm yom sac pi Anötö tiyham dom.

2

Ñagôliŋ daten mbec-ŋga

¹ Gêŋ ñamata-ŋga aö bu wateŋ am bu êmgilí lau sêkêŋ whiŋ-ŋga pi lêŋ daten mbec-ŋga. Sôm

têñ ñac bu sêteñ mbec tu lau hoñ-nga, ma sênem danje Anötö tu ñac-nga. Gêñ bocke nañ sêpônda, nañ sêndac Anötö, ma sênem lau ñatô awha têñ inj. ² Aö atac whiñ bu sêteñ mbec tu kiñ ma lau hoñ nañ sem gôliñ yac-nga, bu sênem gôliñ yac ñapep e dambo ti yom malô, ma datoc Anötö sa ti dasa neñ lêñ hoñ dabuñ eñ. ³ Mbec kainñ dinañ inj gêñ ñayham, ma yac neñ Anötö nañ gêm yac si, nañ gêlic ñayham. ⁴ Bu Anötö tac whiñ bu lau hoñ sêñyalé yom ñandô pi Yisu, e sêkêñ whiñ ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. ⁵ Yac tanyalé bu Anötö tigenñ dê mbo, ma ñgac nem siliñ-nga tigenñ mbo Anötö ma lau nom-nga ñalhu, inj Yisu Kilisi dau. ⁶ Inñ ñgac nañ kêñ dau ma mbac ndu bu nemlhi lau hoñ si sac ñatôp, ma êñgapwêc ñac su yêc sakinñ mêtê sac-nga. Gêñ dau meñ sa tôm ñandoc nañ Anötö kêmatinñ tidôñ muñ su, ma têt Anötö ndê lêñ nem lau si-nga asê. ⁷ Ma inj kêyaliñ aö sa gati inj ndê ñgac aheñ-nga ti inj ndê aposel, bu wandôhôn yom ñandô nañ yac lau dakêñ whiñ-nga hoñ dasap dôñ, nañ têñ †lau gameñ apa-nga. Aö gasôm yomandô, aö kasau dom.

⁸ Aö tac whiñ bu lau sêhêc amba sa ma sêteñ mbec tôm gameñ sambob. Magoc ñac sêyob dau bu sêsa si lêñ dabuñ eñ. Asa nañ atac ñandê têñ lau me sôm lau ñatô, nañ hêc amba sa ma teñ mbec dom.

Lauwhê sêkêñ whiñ-nga si lêñ

⁹ Aö tac whiñ bu lauwhê sêhêgo dau êñlêc tu ñakwê ñayham-ñayham bu sêsôc-nga dom. Whê ñac si gauc sa pi ñakwê ñaôli atu-tu ma

gôlôn ñayham gitôm gol me kôm, ma pi mêtê sênem bochin kêclaun-nga, bu gêñ hon ðinañ in gêñ ñambwa-nga yêc Anötö anğô-nga. ¹⁰ Awhê asa nañ sôm bu nem akiñ Anötö, nañ bu kôm mêtê ñayham, dec mêtê dau gitôm in ndê ñakwê ti gôlôn ñayham.

¹¹ Têñ ndoc lau sêkac sa tu sêlic om-nga, nañ aö tac whiñ bu lauwê sênem dau dôn ma sêkêñ dañga Anötö ndê yom ñapep, ma sêsôc laungac ñapu. ¹² Aö atac whiñ bu lauwê sênem dau dôn, ma gakêñ yao bu ñac sêndôhôn me sênem gôliñ laungac dom. ¹³ Bu Anötö kêmasañ Adam muñ, goc kêmasañ Ewa kêkuc in. ¹⁴ Ma Sadañ kêsau Adam muñ dom, in kêsau Ewa e in kêgili Anötö ndê yom ma kôm sac. ¹⁵ Magoc tiñambu awhê dañ kôc Anötö ndê †Ngac Nem Lau Si-nga, ma oc tôm bu lauwê sêtap Anötö ndê mwasin nem ñac si-nga sa tu ñgac ðinañ-nga, ma tu ñac sêsap mêtê dakêñ whiñ-nga ti atac whiñ-nga dôn, ma sem dabuñ dau ma sêsa si lêñ ti gauc ñayham eñ.

3

Yom pi gôlôwac dabuñ si ñagôlôn

¹ Yom dindec in yom ñandô. Asa nañ tac whiñ bu ti gôlôwac dabuñ si ñagôlôn,* nañ atac whiñ gwelen ñayham dañ. ² Bocðinañ ñgac nañ bu

* **3:1** Yêc 3:1-7 Pol to yom pi gôlôwac dabuñ si ñagôlôn. Yêc Yom Grik in to episkopos, nañ danem kwi bu 'ñgac ñamata-nga' me 'hetman.' Lau ñatô sem kwi bu 'Bisop.' Bocðinañ Pol ndê yom hêganôn gôlôwac dabuñ si ñagôlôn hon gitôm Bisop me Siots Presiden me gêyobwaga.

yob gôlôwac dabuñ, nañ yob dau ñapep, ma sa ndê lêñ gitêñ e lau dan gitôm dom bu sêpu in. In nem awê tigen, ma kôm gêñ hoñ ti gauc ñawa. Alic bu in ñgac kain bocdec. In ñgac kôc lau sa ti êmwasiñ ñac-ñga, ma ñgac ti gauc gitôm bu êndôhôn lau. ³ I ñ ñgac nôm gêñ êñiñ in-ñga dom, ma ñgac tac ñandê-ñga me ñgac sôm lau-ñga dom. In ñgac malô ma in atac whiñ mone kêlêc dom. ⁴ Ñgac nañ bu yob gôlôwac dabuñ, nañ yob dau ndê balêkoc ñapep e sêsôc in ñapu ma sêtoc in sa. ⁵ Ñamalac dan nañ tôm dom bu nem gôliñ in dau ndê gôlôwac, nañ oc tôm dom bu nem gôliñ Anötö ndê gôlôwac bocdinañ. ⁶ Ma ñgac nañ gêm dau kwi ma kên whiñ ñasawa apê eñ, nañ akên in yob gôlôwac dabuñ dom. Bu mboe in oc toc dau sa e Anötö kên ñagêyô têt in, gitôm in kên têt Sadañ. ⁷ Alic bu in ñgac nañ gôlôwac dabuñ ti lau nañ sêmbo gôlôwac ñalôm dom, nañ hoñ sêlic in ñayham. Ma bocdinañ gitôm dom bu lau dan sêpu in, ma Sadañ oc tôm dom bu ku in dulu.

⁸ Ma lau nañ bu sênem akiñ gôlôwac dabuñ,† nañ bocdinañ. Ñac lau nañ sêsa lêñ gitêñ eñ ma tu dinañ-ñga lau hoñ sêtoc ñac sa. Ñac lau tasan dom, magoc sêsôm yom ñandô eñ. Ñac lau sênôm gêñ êñiñ ñac-ñga dom, ma lau nañ sêñsalê lêñ daêsam tu sêtap awa sa-ñga dom. ⁹ Yom ñandô dakên whiñ-ñga nañ ñahu

---

† **3:8** Yêc 3:8-13 Pol to yom pi lau bocke nañ bu sênem akiñ gôlôwac dabuñ. Yêc Yom Grik in to diakonoi, nañ danem kwi bu 'lau akiñ.' Bocdinañ yom dau gic waê lau nañ bu sênem akiñ gôlôwac dabuñ, gitôm pasto (ñgacsakiñ), ma lau bata (ol elda), ma dabuñwaga.

sip ñalôm gi, nañ sêsap dôñ ñaŋga, ma sêsa lêtñ gîtêtñ eñ tu bu sêmbo Anötö aŋgô-ŋga ti atac pa su eñ. ¹⁰ Bocdinañ lau nañ mac bu akêtñ ñac tu sênem akiñ gôlôwac dabuñ-ŋga, nañ aŋsahê ñac si lêtñ ti sakiñ muñ, ma lau nañ si giso mbasi, nañ goc sêkôc gwelenñ dau. ¹¹ Yom kaiñ tigenñ hêganônñ lau dau si lauwhê. Ñac lauwhê ti lêtñ solop nañ lau hoñ sêtoc ñac sa. Ñac sêyob si whasuñ bu sêsôm yom bambaliñ pi lau ñatô dom, lauwhê gauc ñawa, m a lauwhê nañ lau hoñ sêkêtñ whiñ bu gêtñ bocke nañ sêkêtñ sip ñac amba, nañ ñac oc sêyob ñapep eñ. ¹² Ngac bocke nañ bu nem akiñ gôlôwac dabuñ, nañ nem awhê tigenñ ma nem gôliñ iñ ndê awhê ti balêkoc ñapep. ¹³ Lau nañ sem akiñ ñapep, nañ oc sêtap waê ñayham sa, ma ñac oc sêlhac ñaŋga ma atac l u-lu dom tu ñac si sêkêtñ whiñ Yisu Kilisi-ŋga.

Pol whê ndê bapia ñahu sa

¹⁴⁻¹⁵ Aö gakêtñ batanñ bu ñasawa sauñ aö oc watêtñ am waloc. Magoc aö gakôc gauc gi lu gi lu, bu mboe gwelenñ danñ oc hê aö dôñ, ma bocdinañ dec gato bapia dindéc têtñ am. Ma gato yom hoñ dindéc bu wawhê am nem gauc sa pi lêtñ solop tu yac gôlôwac dabuñ taŋkuc-ŋga. Bu yac dati Anötö Tali N̄adau ndê gôlôwac dabuñ ma yac datôm alhö ñaŋga bu tambalanñ iñ ndê yom ñandô.

Yom tampiñ Kilisi-ŋga

¹⁶ Ma yac lau nañ tam akiñ Anötö, nañ dakêtñ whiñ yom pi Kilisi, nañ ñahu atu ma sip ñalôm

gi. Yomandô! Bu yac dakêñ whiñ yom bocdec bu:

Inj sip nom meñ ti ñamalac.

Ñalau Dabuñ whê inj sa ma tôc asê bu inj ñgac gitêñ.

Ma añela sêlic inj.

Lau sêhoc ñawaê ñayham asê pi inj yêc nom ñagameñ hoñ.

Ma lau sêkêñ whiñ inj yêc gameñ sambob.

Ma Anötö kôc inj sa, mbu têtñ inj ndê gameñ ñawasi-ñga gi.

4

Lau oc sêhu yom ñandô siñ

¹ Ñalau Dabuñ tôc asê yêc awê bu têtñ têm ñambu-ñga, lau ñatô oc sêhu yom ñandô dakêñ whiñ-ñga siñ. Ma ñac oc sêñkuc Sadañ ndê ñalau sac ti ñac si yom tasan. ² Lau tasan oc sêmeñ ma sêndôhôn yom tasan dau e sêtim lau ñatô ma sêhu yom ñandô siñ. Lau tasan dinañ sêkôm gêtñ dau ti atac pa su, ñahu bu Sadañ pôc ñac si gauc ahuc e sêñyalê si giso dom. ³ Ñac sêkêñ yao bu lauwhê ma ñgac sênem dau dom, ma sic yao ñac bu sêneñ gêtñ daneñ-ñga ñatô dom. Magoc yac lau nañ dakêñ whiñ ma tañkuc yom ñandô, nañ tañyalê bu Anötö kêtñ gêtñ daneñ-ñga dau bu yac daneñ ti danem danje inj. ⁴ Bu gêtñ hoñ nañ Anötö kêtñ, nañ gêtñ ñayham ma bocdinañ datec dom. Dakôc sa ma danem danje inj. ⁵ Anötö ndê yom ma mbec nañ dateñ, nañ gitôm bu kôm gêtñ hoñ ti dabuñ.

Pol gêm la Timoti

⁶ Am bu whê yom hoŋ dindéc sa têtŋ am nem asidôwai sêkêtŋ whiŋ-ŋga, dec am oc ti Yisu Kilisi ndê ŋgac akiŋ-ŋga ŋayham. Tôm am kôm e meŋ têtŋ kwahic dec, sap yom ŋandô dakêtŋ whiŋ-ŋga dôŋ, ma daŋam wambu yom ŋayham naŋ yac ac dulu têtŋ am, bu gêtŋ dau oc puc am dôŋ bu lhad ŋaŋga tôm bêc hoŋ. ⁷ Ma miŋ ŋambwa naŋ lau andô naŋ sem gauc Anötö, naŋ sic dulu têtŋ lau wakuc, ma yom ŋasawa-ŋga hoŋ, naŋ am tec yêc-ŋga. Yob daôm nem lêtŋ ŋapep, ma timêtê daôm tu bu ti Anötö ndê ŋgac gitêtŋ-ŋga. ⁸ Lau naŋ sêtimêtê dau ŋamlic tu sêtap licwalô sa tu gêtŋ nom-ŋga-ŋga, naŋ oc nem ŋac sa ŋandô dom. Magoc yac bu datimêtê dauŋ tu dasa Anötö ndê lêtŋ gitêtŋ-ŋga, oc nem yac sa ŋandô. Oc nem yac sa têtŋ kwahic dec, ma têtŋ têtŋ ŋambu-ŋga bocdinaŋ.

⁹ Yom dec aö bu wasôm, iŋ yom ŋandô ma yom ŋayham tu lau hoŋ sêkôc sa ma sêkêtŋ whiŋ-ŋga. ¹⁰ Anötö Tali Ŋadau kêmasaŋ lêtŋ bu nem lau hoŋ si, ma lau naŋ sêkêtŋ whiŋ iŋ, naŋ sêtap lêtŋ dau sa su. Bocdinaŋ yac dakêtŋ batanaŋ bu oc datap yom dau ŋa-ŋandô sa, dec dalhad ŋaŋga ti dakôm gwelenŋ bu dapuc yom dau dôŋ.

¹¹ Êmdôhônŋ yom hoŋ dindéc ma ndic atu lau bu sêsôc ŋapu. ¹² Yob daôm bu kôm nem gêtŋ hoŋ ŋapep, ma lau daŋ oc sêpu am bu am balê wakuc dom. Yob nem lêtŋ mbo-ŋga, sôm yom ŋayham eŋ, sap mêtê atac whiŋ lau ti kêtŋ whiŋ-ŋga dôŋ ŋaŋga, ma sa nem lêtŋ gitêtŋ bu tôc dôhônŋ ŋayham têtŋ lau sêkêtŋ whiŋ-ŋga bu sêlic ma sêtŋkuc. ¹³ Kêtŋ daôm sambuc bu nem akiŋ

Anötö e tòm aö wahôc asê am. Sam in ndê yom nañ sêto yêc, nañ asê têt lau, nem mêtê ñac, ma êmdôhôn ñac.

¹⁴ Muñ-nga, têt ndoc lau bata sêkên amba sac am, nañ ñac si dañ tisa gitôm propet, ma hoc yom asê pi mwasin nañ Nalau Dabuñ oc kêt têt am, tu kôm Anötö ndê gwelen-nga. Kwahic dec aö bu wapuc am dôn bu kôm nem gwelen ñapan ña mwasin dinañ ña-ñaclai. ¹⁵ Kôc aneñ yom dindec sa ma kôm ñandô sa. Kêt nem ñalôm sambuc tu kôm Anötö ndê gwelen-nga, ma lau hoñ oc sêlic am nem gwelen ña-ñandô yêc awê. ¹⁶ Yob daôm nem lêt ti yom nañ am kêdôhôn têt lau, nañ ñapep. Sap lêt ñayham ti yom ñandô dôn ma lhac ñanğa, ma am bu kôm bocdinañ, dec am oc tap Anötö ndê mwasin nem am si-nga ña-ñandô sa, ma lau nañ sêkôc am nem yom sa, nañ bocdinañ.

5

¹ Am bu nem la ñamalac andô dañ, nañ goc sôm yom ñanğa têt in dom. Sôm yom tòm am bu sôm têt am daôm damam. Ma nem la balêi wakuc tòm am bu kôm têt am daôm nem asimi. ² Lic lauwhê atu-tu tòm am daôm dinam, ma bawhêi nditôm am lhômwêi, ma kôm mêtê ñawasi eñ têt ñac.

Yom pi lauwhê sawa

³ Lauwhê sawa nañ si lau mba tu sênem ñac sa-nga, nañ toc ñac sa ñapep ma nem ñac sa. ⁴ Magoc awhê sawa dañ bu ndê balêkoc me puñgaci ti puwêi sêmbo, goc gwelen sênem in sa-nga yêc ñac amba. Nalên dinañ ñac si lêt

sênem akiñ Anötö-nga oc nem ñandô, ma sêô sakiñ nañ dinda ti dambai ma pui sêkôm têtñ ñac muñ su. Ma lêtñ dinañ gic Anötö tandô ñayham. ⁵ Magoc awhê sawa dañ nañ mbo tawasê ma pônđa lau tu sênem in sa-nga, nañ oc teñ mbec ôbwêc ma ac, ma takwê Anötö bu nem in sa. ⁶ Awhê sawa nañ êlêmê po dau sa ña gêtñ ñayham-ñayham nom-nga, nañ gitôm awhê batê dañ yêc Anötö añgô-nga.

⁷ Am whê yom dindec sa têtñ lau sêkêtñ whiñ-nga hoñ, bu sêsa si lêtñ ñapep e lau dañ sêtôm dom bu sêtngôliñ yom pi ñac. ⁸ Asa nañ sôm bu in kêtñ whiñ Yisu, magoc gêm dinda lu damba me in dau ndê lau sa dom, nañ tôc asê bu in ndê kêtñ whiñ in gêtñ tasan, ma kôm mêtê sac sambuc hóc gêlêc lau nañ sêkêtñ whiñ dom, nañ si mêtê sac su.

⁹ Mac bu akêtñ awhê sawa dañ ndê ñaê sip lauwhê sawa si ñadênañ,* goc gauc nem gêtñ bocdec. In bu ndê yala hóc gêlêc 60 su, nañ goc gitôm bu mac akêtñ in ndê ñaê sip lauwhê sawa si ñadênañ. Ma alic bu in awhê nañ sap in nakweñ dôñ ñapep têtñ ndoc in mbo tali. ¹⁰ Ma in awhê nañ lau hoñ sêtoc in sa bu in awhê kôm mêtê ñayham-nga. In yob ndê balêkoc ñapep, in awhê kóc lau sa ti êmwasiñ ñac-nga, ma in gêm akiñ lau sêkêtñ whiñ-nga, gitôm in kêtgwinin

---

* **5:9** Pol to yom pi lauwhê sawa si ñadênañ, magoc in tôc ñadênañ dau ñahu tiawê dom. Lau ñatô gauc gêm bu ñadênañ dau gic waê lauwhê sawa hoñ nañ gôlôwac dabuñ Epesas-nga sêyob ti sem sa - alic ñabatiñ 16. Ma lau ñatô gauc gêm bu lauwhê nañ si ñaê yêc ñadênañ, nañ sêkêtñ dau sambuc tu sênem akiñ Yisu ma gôlôwac dabuñ-nga (ñabatiñ 5, 10 ma 11).

dau ma kêgwasiŋ ɲac gahi. Ma iŋ awhê naŋ êlêmê gêm lau ti ɲawapac sa, ma kôm gwelen ɲayham daêsam whiŋ bocdinaŋ. Awhê sawa naŋ ndê lêŋ ɲayham gitôm dinaŋ, naŋ akêŋ iŋ ndê ɲaê sip lauwê sawa si ɲadênaŋ.

¹¹ Magoc lauwê wakuc naŋ sêti lauwê sawa, naŋ akêŋ ɲac si ɲaê sip ɲadênaŋ dom. Têŋ ɲamata-ŋga ɲac oc sêkêŋ si atac whiŋ ma sêmatiŋ pwac bu sênem akiŋ Kilisi, magoc mboe ɲasawa saun ɲac oc ɲalôm pwê bu sênem ɲgac tiyham. ¹² ɲac bu sêkôm bocdinaŋ, dec tôm ɲac sic si pwac dinaŋ popoc ma sêkôm giso atu. ¹³ Ma gêŋ ɲatô whiŋ. Lauwê sawa wakuc ɲatô sêsa lêŋ oyom-ŋga e tidôŋ ɲac. ɲac atac whiŋ bu sêŋsêlêŋ sêlom-sêlom andu, ma sêsec gamen ti sêuŋ lau ɲatô si yom sa. ɲac sêsôm yom daêsam so yom ɲayham dasôm-ŋga. ¹⁴ Tu dinaŋ-ŋga dec aô êlêmê gakêŋ ɲagôliŋ têŋ lauwê sawa wakuc bu sênem ɲgac tiyham, sêkôc balêkoc, ma sêyob si andu ti si lau. Ma bocdinaŋ oc nditôm dom bu yac neŋ ɲacyo daŋ sôm yom bu pu yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga neŋ lêŋ. ¹⁵ Aô gasôm yom dinaŋ, ɲahu bu lauwê sawa ɲatô sêhu Anötö siŋ su, ma sêsa Sadaŋ ndê lêŋ.

¹⁶ Mac lauwê naŋ akêŋ whiŋ Yisu, naŋ aŋgô. Awhê sawa daŋ bu mbo mac nem ton, dec mac anem iŋ sa andic ɲawaê. Ma bocdinaŋ oc kêŋ ɲawapac têŋ gôlôwac dabuŋ dom, ma lauwê sawa naŋ sêpônda dau ɲandô, naŋ gôlôwac dau oc tôm bu sênem ɲac sa.

Yom pi lau bata

17 Lau bata naŋ sêkêŋ dau sambuc ma sem gôliŋ gôlôwac dabuŋ napep, naŋ datoc ŋac sa êŋlêc. Ma ŋac naŋ sem mêtê ti sêndôhôn lau, naŋ yom dindec hêganônŋ ŋac solop. 18 Gauc nem Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Têŋ ndoc mac akêŋ makao sêkôm gwelen bolom-ŋga, naŋ asô ŋac tôkwa ahuc dom. Sêneŋ bolom ŋatô ô ŋac si gwelen. *[Diu 25:4]*

Ma yac neŋ yom daŋ tiyham yêc bocdec, “Asa naŋ bu kôm gwelen, naŋ akêŋ iŋ ndê ŋaôli têŋ iŋ napep.” 19 Ŋamalac tigeŋ bu êŋgôliŋ yom pi ŋgac bata daŋ, naŋ am ŋgô iŋ ndê yom dau dom. Magoc lu me tö bu sêpuc iŋ ndê yom dau dôŋ, naŋ goc êmatôc yom dau. 20 Am bu tap sa bu yom ŋandô, dec sôm ŋgac bata dau yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, bu lau sêlic ma sêtôc dau.

Pol gêm la Timoti

21 Yêc Anötö lu Yisu Kilisi ma aŋela naŋ Anötö kêyaliŋ ŋac sa, naŋ si aŋgô-ŋga, naŋ wasôm têŋ am bu êmkuc aneŋ yom hoŋ dindec, ma kôm mêtê ŋayham eŋ têŋ lau hoŋ. Lhac whiŋ lau toŋ daŋ, ma lic toŋ daŋ sac dom. 22 Am bu êmyaliŋ lau ŋatô sa tu sêkôm gwelen-ŋga, dec êmsahê ŋac si lêŋ muŋ, ma kêŋ amam sac ŋac sep dom. Ma yob daôm bu sa nem lêŋ ŋawasi eŋ. Ndic ahê lau naŋ sêkôm mêtê sac, bu wêkaiŋ ŋac si sac ŋagêyô dom.

23 Nôm bu ŋambwa dom. Nôm wain ŋagec tu am ŋatac-ŋga. Ma oc nem am sa tu am nem gêmbac naŋ kôm am ŋapaŋ-ŋga.

Mêtê hoŋ naŋ lau sêkôm oc meŋ tiawê

²⁴ Lau ñatô si mêtê sac yêc awê, ma bocdinar ñac si yom pi undambê gi su, ma Anötö kêmasan ñagêyô su bu kênj têtj ñac têtj têtj nambu-nga. Ma lau ñatô si sac yêc sinj dau têtj kwahic dec, magoc oc meñ sa tiawê têtj têtj nambu-nga, ma sêtap si ñagêyô sa. ²⁵ Ma ñalêtj tigenj, lau gitêtj ñatô si mêtê ñayham yêc awê. Ma mêtê ñayham nanj kwahic dec yêc awê dom, nanj oc tòm dom bu yêc sinj dau ñapanj. Oc sa meñ tiawê.

6

Yom pi lau akiñ ñambwa

¹ Sôm têtj lau akiñ ñambwa nanj sêkêñ whiñ Yisu, bu sêsôc si ñadaui ñapu, ma sêtoc ñac sa ñapep. Ñac bu sêkôm dom, goc lau nanj sêlic, nanj oc sêpu Anötö ndê ñaê ti yom nanj yac tandôhônj pi inj. ² Ma ñgac akiñ ñan bu ndê ñadau kênj whiñ Yisu whiñ, goc sôm têtj ñgac akiñ dau bu toc dau sa têtj inj ndê ñadau bu inlu sêti asidôwa tu inlu si sêkêñ whiñ-nga lec dom. Magoc inj nem akiñ inj ndê ñadau ñapep enj, ñahu bu inj ndê gwelenj oc nem ndê asidôwa kênj whiñ-nga nanj Anötö tac whiñ, nanj sa.

Puc pi lau nanj sêndôhônj yom tasanj

Êmdôhônj yom honj dindec têtj lau sêkêñ whiñ-nga, ma êmgilí ñac bu sêñkuc ñapep. ³ Ñamalac ñan bu êndôhônj yom nanj so anenj yom nanj gato sip bapia dindec, me so yom ñandô nanj Pômdau Yisu Kilisi dau kêdôhônj, me so yom nanj tandôhônj pi Anötö ndê lêtj, nanj tôc asê bocdec bu. ⁴ Inj ñgac toc dau sa-nga, ma kêyalê

gêñ dan ñapep dom. In tac whiñ yom agwa-agwa ñambwa, ma yom nan kôm lau sêseñ dau. Tu yom kaiñ dinañ-nga dec lau sem lêmun dau, sic dau, sêsôm yom sac-sac pi dau, ma sêkôc gauc sac pi si asidôwai. ⁵ Lau kaiñ dinañ si gauc kêñsôn, ma sêseñ dau ñapañ. Yom ñandô dan yêc ñac si ñalôm dom. Ñac gauc gêm bu lêñ danem akiñ Anötö-nga ti lêñ sêtap awa sa-nga ñambwa.

Yom pi lêñ atac whiñ mone-nga

⁶ Magoc yac bu danem akiñ Anötö ma atac ñayham pi gêñ bocke nan in bu kêñ têt yac, nan gitôm datap awa ñandô sa su. ⁷ Bu têt têt dinañi sêkôc yac, nan dahôc asê aman sawa, ma dambac ndu ti aman sawa bocdinañ. ⁸ Magoc gêñ danen-nga ti ñakwê bu yêc yac-nga, dec yac atac ñayham pi gêñ dau. ⁹ Lau nan atac whiñ bu sêti lau ti lêlôm, nan si atac whiñ dinañ oc ti lêñ Sadañ êntôm ñac-nga, ma ñac oc sêpeñ ma sêsip in ndê akô sêndi. Ñac oc tagatu gêñ daêsam, ma sêsa lêñ gauc mbasi-nga tu sêtap gêñ dau sa-nga, e kôm ñac sêtisac ma sêninga. ¹⁰ Sac daêsam ñahu yêc lêñ atac whiñ mone-nga. Lau ñatô sêhu si sêkêñ whiñ sin su, ñahu bu mête atac whiñ mone-nga gêm ñac ahuc sambuc. Ma tu dinañ-nga dec ñawapac daêsam tap ñac sa.

Pol gic yomsu Timoti

¹¹ O Anötö ndê ñgac, am ngô su nan. Ndic ahê mête sac hoñ dinañ. Êmsahê ñanga bu kôm mête gitên ma sa Anötö ndê lêñ en. Sap nem kêñ

whiṅ ti mêtê atac whiṅ lau-ṅga dôn, puc daôm dôn bu kôm Anötö ndê gwelenṅ ma lic ṅakam sa dom, ma mbo ti nem lên ṅmalô eṅ. ¹² Lhac ṅaṅga ma ndic siṅ tēṅ lêtôm hoṅ naṅ bu ku am nem kēṅ whiṅ dulu. Muṅ-ṅga lê am hoc yom asê yêc lau daêsam aṅgô-ṅga bu am kēṅ whiṅ Yisu Kilisi. Gêṅ dau tôc asê bu am tap Anötö ndê galem ndöc tamli ṅapaṅ-ṅga sa su. Bocdinaṅ sap galem dau ṅa-ṅandô dôn ṅaṅga eṅ. ¹³ Yêc Yisu Kilisi, naṅ sôm ndê yom asê solop tēṅ Pontias Pailot, ma yêc Anötö naṅ kēṅ gêṅ hoṅ sêmbo tali, naṅ aṅgô-ṅga, aõ wandic atu am bocdec bu. ¹⁴ Yom hoṅ naṅ aõ gac atu am, naṅ êmkuc ṅapep, ma sa nem lên solop ti dabuṅ eṅ, e yac neṅ Pômdau Yisu Kilisi mbu meṅ hóc asê, ¹⁵ tēṅ ndoc naṅ Anötö kêyalinṅ sa su.

Tampiṅ Anötö dandic ṅawaê. Inṅ tigenṅ inṅ gêṅ hoṅ ṅadau. Inṅ kiṅ hoṅ si Kiṅ, ma pômdau hoṅ si Pômdau. ¹⁶ Inṅ mbo titêm-titêm ma oc pacndê dom. Inṅ ndöc ndê ṅawê atu ṅalôm, tôm dom bu ṅamalac daṅ tigasuc ṅawê dau me lic inṅ. Inṅ ndê waê ṅayham ti inṅ ndê ṅaclai atu oc yêc ṅapaṅ. Yomandô!

¹⁷ Sôm tēṅ lau ti lêlôm bu sêtoc dau sa dom ma takwê ṅac si awa nom-ṅga bu nem ṅac sa lec dom. Bu awa inṅ gêṅ yêc ṅapaṅ-ṅga dom, oc niṅga. Ndic atu ṅac bu takwê Anötö naṅ kêmwasinṅ yac ṅa gêṅ daêsam tu kôm yac atac ṅayham-ṅga. ¹⁸ Ma ndic atu ṅac bu sêkôm mêtê ṅayham eṅ tēṅ lau hoṅ, ma bu sêkēṅ si awa ti wapa tu bu sênem lau ṅatô sa, ma sêmwasinṅ ṅac-ṅga. ¹⁹ Sêkôm bocdinaṅ dec ṅac oc sêpo si

awa ñandô sa yêc undambê tu têm ñambu-ñga-ñga, nañ ñac oc sêtap lêñ ñandô dandöc tañli-ñga sa.

²⁰ O Timoti. Gwelen ti yom ñandô hon nañ Anötö kên sip am amam, nañ yob ñapep en. Ndic ahê lau nañ sêsap yom ñambwa-ñambwa dôñ, ma sêndôhôn yom nañ so yom ñandô. Lau dau gauc gêm bu ñac sêtap gauc ñandô sa, magoc mba. ²¹ Lau nañ sêkên whiñ yom tasan dinañ, nañ sêhu si sêkên whiñ Yisu siñ su.

Anötö ndê mwasiñ têt mac.

Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc New
Testament

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048